

Co-teaching

Indsatsbeskrivelse og forandringsteori

INDHOLD

Co-teaching

1	Indledning	4
1.1	Læsevejledning	4

2	Indsatsbeskrivelse	5
2.1	Indsatsens vidensgrundlag	5
2.2	Indsatsens rammevilkår og målgruppe	6
2.3	Kerneelementer	8
2.4	Implementeringsforudsætninger	14

3	Indsatsens forandringsteori og forventede resultater	16
3.1	Forventede resultater	18

4	Centrale udgivelser om co-teaching	20
----------	---	-----------

1 Indledning

I dette notat beskriver Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en indsats med co-teaching i matematikundervisningen, som Børne og Undervisningsministeriet (BUVM) afsatte midler til at pilotteste i efteråret 2022. Indsatsbeskrivelsen er udviklet på baggrund af forskning og litteratur om co-teaching som metode, og så er den blevet kvalificeret gennem en evaluering af selve pilotafprøvnin-gen, hvor 5. klasser på 17 danske folkeskoler arbejdede med indsatsen i 12 uger (EVA 2023).

I notatet beskriver vi først rammerne for gennemførelsen af indsatsen, herunder de rammevilkår, kerneelementer og implementeringsforudsætninger, der antages at være særligt vigtige for, at ind-satsen fører til de ønskede resultater. Herefter fremlægges de resultater, som indsatsen forventes at føre til.

1.1 Læsevejledning

Vi har opbygget notatet på følgende måde:

- Først beskriver vi indsatsens vidensgrundlag.
- Dernæst beskriver vi indsatsens rammevilkår og målgruppe.
- Derefter beskriver vi indsatsens fem kerneelementer.
- Til slut opstiller vi en forandringsteori for indsatsen, som beskriver de forventede resultater af indsatsen.

2 Indsatsbeskrivelse

2.1 Indsatsens vidensgrundlag

2.1.1 Co-teaching giver mulighed for samspil mellem almen- og specialområdet

Co-teaching er en undervisningsmetode, som består i, at en lærer og en anden fagprofessionel med specialpædagogiske kompetencer indgår i et fast struktureret samarbejde, hvor de planlægger, gennemfører og evaluerer undervisning sammen. De specialpædagogiske kompetencer kan være erhvervet gennem formel specialpædagogisk uddannelse, kompetenceudvikling og/eller erfaring fra praksis inden for det specialpædagogiske felt. I co-teaching indtager de to professionelle altså begge aktive roller i både planlægningen og gennemførelsen af undervisningen. Det sker for at kunne udnytte de forskelle i viden og kompetencer, som de hver især repræsenterer, i deres fælles praksis. Co-teacherne skal med andre ord bruge hinanden som læringsressurser, når de udvikler og gennemfører en varieret undervisning, hvor almen- og specialpædagogikken spiller sammen.

Målet med co-teaching er at øge muligheden for at udvikle inkluderende læringsmiljøer. Hypotesen er, at samspillet mellem almen- og specialpædagogik har potentiale til at understøtte en undervisning, som favner både almenelever og elever, som har brug for specialpædagogisk støtte. Erfaringer viser, at man med co-teaching opnår, at flere elever deltager aktivt i klassens fællesskab(er), fordi man gennem det tværfaglige samarbejde kan gøre brug af strategier, som tilgodeser alle elevers muligheder for faglig og social deltagelse.

2.1.2 Seks co-teaching-modeller

Co-teaching kan praktiseres på flere forskellige måder. I litteraturen er det særligt seks modeller for co-teaching, der fremhæves som de mest udbredte måder at praktisere co-teaching på. De er ikke gensidigt udelukkende og kan benyttes supplerende. De seks modeller beskrives i boksen herunder:

Seks co-teaching-modeller

Én underviser og én observerer

Den ene co-teacher varetager undervisningen, og den anden observerer eleverne. I denne model tager den ene co-teacher det overordnede didaktiske ansvar, mens den andens primære opgave er at observere de forskellige elevers deltagelse i de faglige aktiviteter. Disse observationer kan senere bruges i den fælles evaluering og den løbende fælles tilpasning af undervisningen.

Stationsundervisning

I denne model opdeles undervisningen i et antal stationer. De to co-teachere underviser hver en gruppe i forskelligt indhold ved to af stationerne, mens én eller flere grupper arbejder selvstændigt ved de øvrige stationer. Denne model giver mulighed for at variere det faglige indhold og fx lade forskellige grupper arbejde med forskellige aspekter af det samme overordnede emne.

Parallelundervisning

De to co-teachere underviser en gruppe hver i det samme indhold. Denne model giver gode muligheder for at differentiere. Her kan man fx opdele eleverne ud fra deres faglige niveau eller instruktionsbehov og tilpasse det faglige indhold eller den didaktiske og pædagogiske tilgang, således at de forskellige grupper af elever føler sig mødt på et passende fagligt niveau. En sådan variant kræver dermed et vist kendskab til elevernes forudsætninger.

Alternativ undervisning

Den ene co-teacher underviser størstedelen af eleverne, mens den anden underviser en mindre gruppe af eleverne i et alternativt indhold eller på et lavere eller højere niveau. Også denne model giver gode muligheder for differentiering, hvor enten de fagligt stærke elever kan blive ekstra udfordret, eller de fagligt svage elever kan få ekstra hjælp og støtte. Samtidig giver den mulighed for at give eleverne i den lille gruppe mere 1:1-tid med underviseren, end de normalt har mulighed for.

Team-undervisning

Begge underviser i fællesskab alle eleverne. Her har de to co-teachere mulighed for at indtage forskellige roller undervejs.

Én underviser og én støtter/assisterer

Den ene co-teacher varetager undervisningen, og den anden cirkulerer og støtter elever efter behov. I denne model er rollefordelingen klar: Den ene co-teacher står med det overordnede didaktiske ansvar, mens den anden har det specialpædagogiske fokus på elevernes deltagelse i undervisningen.

Der er ikke nogen af de seks modeller, der er mere rigtige end andre. Når en bestemt model vælges, er det dog vigtigt, at det sker på baggrund af en faglig vurdering af, hvilke mål co-teachere gerne vil opnå, hvilke udfordringer de skal håndtere, og hvilket indhold der skal undervises i.

2.2 Indsatsens rammevilkår og målgruppe

2.2.1 Rammevilkår

De skoler og klasser, som deltager i indsatsen, forpligter sig med deres deltagelse på at leve op til en række rammevilkår. Rammevilkårene er vigtige, fordi de er med til at sikre de bedste forudsæt-

ninger for, at arbejdet med indsatsen kan føre til de forventede resultater. Samtidig er rammevilkårene helt centrale for mulighederne for at gennemføre en kvalificeret evaluering af indsatsen, som kan måle, om indsatsen i sidste ende har virket efter hensigten. Det er derfor afgørende, at de deltagende skoler og klasser følger rammevilkårene præcist som beskrevet her:

Forsøgets rammevilkår

- Der skal arbejdes med co-teaching i et forløb på præcis 16 sammenhængende uger
- Der skal arbejdes med co-teaching i fem lektioner om ugen i hver af de 16 uger
- Inden selve indsatsen går i gang, skal der være skemalagt tid til co-teachernes fælles forberedelse og evaluering i alle 16 uger
- Den ene co-teacher skal have specialpædagogiske kompetencer
- I de deltagende klasser skal der indgå elever, som er visiteret til specialpædagogisk støtte eller specialundervisning

2.2.2 Formål

Arbejdet med co-teaching skal øge mulighederne for at differentiere undervisningen på blandt andet mål, indhold og niveau. På den måde skal indsatsen bidrage til at skabe bedre rammer for at gennemføre en mere varieret og differentieret undervisning samt styrke mulighederne for at lykkes med de elever, der har udfordringer. Den forbedrede elev-lærer-ratio giver nemlig co-teacherne bedre muligheder for at praktisere en undervisning med et særligt fokus på disse elevers forudsætninger og behov samt for at følge deres faglige udvikling. Det er dog ikke kun de udfordrede elever, som indsatsen har til formål at gavne men derimod den brede elevgruppe, hvis faglige resultater, trivsel, faglige selvtillid og motivation for undervisningen forventes at blive øget som et resultat af arbejdet med co-teaching.

Her følger en opsummering af udbyttet af indsatsen:

- Co-teaching giver mere en-til-en tid mellem lærer og elev
- Co-teaching medvirker til skabelsen af et mindre begrænsende læringsmiljø for elever med behov for ekstra støtte med bedre muligheder for deltagelse og læring til følge
- Co-teaching forbedrer mulighederne for at praktisere holddannelse
- Co-teaching skaber gunstige forudsætninger for at forklare svære emner og begreber for eleverne samt for at give fælles feedback
- Co-teaching gør det lettere at imødekomme elevernes individuelle instruktionsbehov
- Co-teaching skaber gunstige vilkår for praksisnær kompetenceudvikling, idet co-teacheren med almen-baggrund får indblik i den anden co-teacherens specialpædagogiske arbejde, mens co-teacheren med specialpædagogisk baggrund får indblik i almenidaktikken

2.2.3 Målgruppe

Målgruppen for indsatsen er alle elever i de deltagende klasser. Co-teaching understøtter undervisningsdifferentiering, og det forventes især at komme elever med særlige behov til gode. De andre elever i klasserne forventes dog også at have gavn af det tværfaglige samarbejde, de nye organiseringer af undervisningen samt de øgede muligheder for differentiering.

En særlig vigtig del af målgruppen er ikke desto mindre elever med enten faglige eller andre udfordringer i (matematik)undervisningen, idet co-teaching udgør en metode til at skabe bedre forudsætninger for særligt disse elevers deltagelse i klassens fællesskaber og i de faglige aktiviteter.

Co-teacherne er ligeledes en målgruppe for indsatsen. Det er de i den forstand, at co-teaching kan give dem nye og bedre muligheder for at differentiere og variere undervisningen gennem en kombination af special- og almenpædagogiske strategier. Det forventes derfor, at også de vil opnå et udbytte af indsatsen i form af praksisnær kompetenceudvikling.

2.3 Kerneelementer

Indsatsens kerneelementer kan beskrives som de elementer, der tilsammen udgør indsatsen. Et kerneelement skal forstås som en funktion eller et princip for handling, som er central for, at indsatsen kan virke efter hensigten. Kerneelementet er ikke defineret ved de helt konkrete aktiviteter, men ved dets overordnede handling og hensigt.

Som vi bruger begrebet her, kan et kerneelement indeholde variable elementer. Kerneelementet kan fx handle om, at man skal udvælge et princip eller en tilgang. Her er valget i sig selv et kerneelement, mens det, man vælger, kan være variabelt.

Kerneelementerne skal ikke forstås som separate størrelser, men som elementer, der hænger uløseligt sammen. Den fælles undervisning føder ind i evalueringen, ligesom evalueringen føder ind i den fælles planlægning osv. Elementerne er hver især af afgørende betydning, og samtidig er de altså indbyrdes sammenhængende.

Indsatsens kerneelementer er:

1. Den fælles planlægning
2. Den fælles evaluering
3. Co-teaching-modeller i den fælles undervisning
4. Fokus på differentiering
5. Den organisatoriske understøttelse af arbejdet med co-teaching

De fem kerneelementer er illustreret i figur 2.1, og på de følgende sider uddybes de hver især.

Figur 2.1
Kerneelementer

Kerneelement 1: Den fælles planlægning

De to co-teachere planlægger undervisningen i fælleskab.	
Hvorfor	<p>Den fælles planlægning sikrer en løbende, fælles koordinering af de faglige aktiviteter. Det er her, at de to co-teachere vælger, hvilken model for co-teaching, der skal anvendes i den efterfølgende undervisning og afklarer, hvordan den indbyrdes ansvars- og rollefordeling skal se ud.</p> <p>I planlægningen skabes der rum for fælles refleksion angående sammenhængen mellem de faglige aktiviteter og elevernes deltagelsesmuligheder. På den måde er den fælles planlægning med til at sikre det faglige samspil mellem almen- og specialpædagogikken og didaktikken.</p> <p>Den fælles planlægning er desuden vigtig, idet det er meget sandsynligt, at den ene co-teacher ved indsatsens begyndelse vil have et større kendskab til eleverne end den anden. Det tætte samarbejde omkring undervisningen kan medvirke til at gøre denne forskel mindre, fordi der skabes rum til at tale sammen og reflektere over elevernes forskellige faglige og personlige behov og forudsætninger.</p> <p>De to co-teachere vil sandsynligvis opleve konkrete situationer i undervisningen forskelligt, og i den fælles planlægning skabes der en vigtig mulighed for at drøfte de forskellige faglige perspektiver og nå frem til nye forståelser.</p>
Hvordan	<p>I forbindelse med den fælles planlægning af undervisningen er det vigtigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• at co-teacherne bestræber sig på at bringe deres individuelle faglige ekspertise i spil i de fælles drøftelser• at det aftales, hvor og hvor ofte co-teacherne skal mødes for at planlægge undervisningen sammen• at der er en struktur for gennemførelsen af møderne (gennem fx brug af dagsordener med faste punkter)• at der tidligt i processen udarbejdes en forløbs- og lektionsplan, som rammesætter arbejdet med co-teaching i indsatsperioden• at co-teacherne reflekterer over mulighederne i de forskellige co-teaching-modeller. Valg af co-teaching-model skal ske på baggrund af viden om elevernes forudsætninger og behov og med det faglige formål for øje (dette uddybes i kerneelement 3).• at der aftales en fælles tilgang til elevernes læring og adfærd (fordi tydelige regler og forventninger er med til at skabe et trygt og genkendeligt læringsrum)• at roller- og ansvarsfordeling i undervisningen aftales løbende. Dette skal ske for at sikre en god og varieret anvendelse af de fagligheder, som de to co-teachere tilsammen repræsenterer• at der tilstræbes et fagligt ligeværd og en gensidig respekt i det tværfaglige samarbejde

Kerneelement 2: Den fælles evaluering

De to co-teachere evaluerer undervisningen i fælleskab og reflekterer over undervisningens forløb samt elevernes udbytte	
Hvorfor	<p>Den fælles evaluering sikrer rum for fælles drøftelser af indsatsens forløb. Evalueringen kan fx omhandle konkrete hændelser i undervisningen, generelle observationer af den sociale og faglige trivsel i klassen eller systematisk opfølgning på de enkelte elevers deltagelse og faglige udbytte.</p> <p>Evalueringen giver samtidig mulighed for at reflektere over sammenhænge mellem de forskellige co-teaching-modeller og elevernes deltagelsesmuligheder og derigennem forholde sig til, om de pædagogiske og faglige målsætninger for undervisningen bliver indfriet.</p> <p>Den fælles evaluering er desuden vigtig, idet den udgør et væsentligt rum for kompetenceudvikling. Det er særligt her, at de to co-teachere får mulighed for at belyse den fælles praksis samt de forskellige elevers deltagelse fra forskellige faglige perspektiver. Den fælles evaluering udgør dermed en vigtig kilde for læreren til at opnå indblik i specialpædagogikken, samt for speciallæreren/-pædagogen til at opnå et væsentligt indblik i almenidaktikken.</p>
Hvordan	<p>I forbindelse med den fælles evaluering af undervisningen er det vigtigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• at de to co-teachere bestræber sig på at bringe deres individuelle faglige ekspertise i spil i de fælles drøftelser• at stille åbne, undersøgende spørgsmål til undervisningen og give plads til samt udforske eventuelle uenigheder• at belyse observationer fra forskellige perspektiver, og her er det væsentligt også at inddrage elevernes perspektiver på hvad, der fungerer og hvad, der fungerer mindre godt• at evalueringen af undervisningen relateres til indsatsens pædagogiske og didaktiske formål med et særligt fokus på elevernes deltagelsesmuligheder• at evalueringen bruges til en løbende tilpasning af undervisningen• at der hver gang udarbejdes et dokument med en opsummering af de vigtigste punkter i den fælles refleksion, som kan bruges i den efterfølgende fælles planlægning

Kerneelement 3: Co-teaching-modeller i den fælles undervisning

De to co-teachere anvender forskellige co-teaching-modeller i den fælles gennemførelse af undervisningen.	
Hvorfor	<p>De seks co-teaching-modeller (se side 5-6) giver mulighed for at variere og nuancere undervisningen og derved gennem understøtte elevernes deltagelsesmuligheder samt øge deres motivation. Der er ikke nogen af de seks modeller, der er mere rigtige end andre. Når en bestemt model vælges, skal det ske på baggrund af en faglig vurdering af, hvilke mål co-teachere gerne vil opnå, hvilke udfordringer de skal håndtere, og hvilket indhold der skal undervises i.</p> <p>Når valget af en given co-teaching-model sker på baggrund af viden om elevernes forudsætninger og med et præcist fagligt formål for øje, skabes der en vigtig sammenhæng mellem undervisningens organisering og undervisningens indhold. Co-teaching indebærer forskellige muligheder for opdeling af eleverne, og de kan fx anvendes til at forklare det faglige indhold særligt grundigt, til at give feedback eller til at støtte og motivere eleverne på måder, som er tilpasset deres individuelle forudsætninger.</p> <p>Det er vigtigt også at inddrage elevernes erfaringer med de forskellige co-teaching-modeller. Elevernes perspektiver på, hvornår og hvordan, de bliver motiveret for undervisningen i de forskellige modeller, kan med fordel indgå i planlægningen af undervisningen.</p> <p>Endelig er det vigtigt, at de to co-teachere i arbejdet med de forskellige modeller varierer ansvarsfordelingen og skiftes til at indtage forskellige roller, således at arbejdet med modellerne er med til at understøtte den faglige ligestilling - også over for eleverne.</p>
Hvordan	<p>I forbindelse med anvendelsen af de forskellige co-teaching-modeller er det vigtigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• at skabe en balance mellem kontinuitet og variation. Selvom variation er vigtigt, skal der gives tid til at både co-teachere og eleverne lærer de forskellige co-teaching-modeller godt at kende, og det kan kun ske ved at arbejde med dem i længere perioder ad gangen• at der eksperimenteres med rolle- og ansvarsfordelingen, således at det ikke altid er den samme, som står med det primære didaktiske ansvar• at erfaringerne med de forskellige co-teaching-modellers styrker og svagheder bruges aktivt i den løbende tilrettelæggelse af undervisningen• at opdelingen af elever sker ud fra et kendskab til elevernes forudsætninger og behov• at eleverne undervejs får mulighed for at give deres perspektiv på de forskellige modellers muligheder og begrænsninger til brug i den løbende tilrettelæggelse af undervisningen

Kerneelement 4: Fokus på differentiering

Undervisningen differentieres ved hjælp af de forskellige co-teaching-modeller samt brug af feedback, så alle elever får de bedste muligheder for at deltage.	
Hvorfor	<p>Co-teaching tilbyder de to co-teachere forskellige muligheder for differentiering. Co-teaching indebærer eksempelvis muligheder for opdeling af eleverne, primært i stations- eller parallelundervisning. Co-teacherne skal anvende forskellige principper for opdelingen, og der kan fx opdeles på baggrund af elevernes faglige niveau, interesser eller behov for støtte i undervisningen. Denne form for differentiering kan styrke elevernes deltagelsesmuligheder ved at give dem en oplevelse af at møde et tilpas fagligt niveau, hvor undervisningen hverken er for svær eller for let.</p> <p>Når eleverne modtager undervisning i mindre hold, giver det co-teacherne mere tid til den enkelte elev, og dermed skabes der gode muligheder for at tilpasse undervisningen og co-teachers instruktioner til elevens individuelle forudsætninger. Co-teaching styrker dermed mulighederne for at følge den enkelte elevs læring samt for at arbejde mere systematisk med feedback.</p> <p>En styrket brug af feedback kan være med til at reducere afstanden mellem elevernes nuværende forståelse og kunnen (dét, eleven allerede ved og kan) og dét, det er tiltænkt, at eleverne skal vide og kunne (dér, hvor eleven skal hen). Feedback giver nemlig mulighed for at synliggøre elevens faglige progression og for at tale om elevens oplevelser af mestring, hvilket i sidste ende kan være med til at skabe faglige succesoplevelser.</p>
Hvordan	<p>I forbindelse med arbejdet med differentiering er det vigtigt:</p> <ul style="list-style-type: none">• at muligheder for differentiering tænkes ind i valget af co-teaching-model• at vælge hvilket fokus, differentieringen skal have. Man kan fx vælge at have et fælles indhold i undervisningen og så differentiere på undervisningsformerne, så de passer til elevernes præferencer og måder at lære på, eller man kan vælge at differentiere med udgangspunkt i elevernes faglige niveau og forudsætninger• at co-teaching anvendes til et mere systematisk fokus på den enkelte elevs faglige progression blandt andet ved hjælp af løbende feedback• at I på forhånd gør jer det klart, hvordan I vil arbejde med feedback, og hvad I gerne vil opnå med den styrkede mulighed for dialog med eleverne. Feedback kan gives fra lærer til elev, fra elev til lærer, fra elev til elev (peer-to-peer), og den kan have mange forskellige formål

Kerneelement 5: Den organisatoriske understøttelse af arbejdet med co-teaching

Ledelsen indtager en aktiv rolle i arbejdet med co-teaching ved at levere løbende organisatorisk understøttelse.	
Hvorfor	<p>Et væsentligt kendetegn ved arbejdet med co-teaching er, at det tværfaglige samarbejde både foregår i og uden for klasselokalet. For at sikre rammerne for den del af samarbejdet, der foregår uden for klassen, er det en absolut nødvendighed, at ledelsen indgår som en central medspiller. For at co-teaching skal kunne lykkes, kræver det, at ledelsen gennem skemalægning sikrer, at den fælles planlægning og evaluering af undervisningen kan finde sted på ugentlig basis og også løbende følger op på, at møderne forløber planmæssigt.</p> <p>Ledelsen skal desuden sikre sig, at det tværfaglige samarbejde er baseret på en fælles forståelse af, hvad co-teaching er og kan bidrage til, og ud over dette skal ledelsen bidrage til, at der skabes fagligt ligestilling mellem de to co-teachere. Dette kan blandt andet gøres ved løbende at sikre, at rammerne for samarbejdet er på plads. På den måde kan co-teachere bruge deres kræfter på at bringe deres respektive faglige ekspertise i spil i varetagelsen af den fælles undervisning og ikke på alt muligt andet, som ikke har relevans for selve indsatsen.</p> <p>Ledelsen har altså en central rolle i at sætte retningen for arbejdet med co-teaching og støtte aktivt op om det undervejs. Når ledelsen er aktivt involveret og engageret, bliver det ligeledes lettere for de to co-teachere at søge hjælp, hvis der undervejs opstår tvivlsspørgsmål eller faglige uenigheder af den ene eller den anden art.</p>
Hvordan	<p>I den organisatoriske understøttelse af arbejdet med co-teaching er det vigtigt, at ledelsen:</p> <ul style="list-style-type: none">• tager ansvar for, at der skemalægges tid til den fælles planlægning og den fælles evaluering• sætter sig ind i, hvad co-teaching som metode indebærer• har en forståelse af det værdimæssige grundlag for co-teaching – herunder den faglige ligestilling mellem de to co-teachere• løbende følger op på samarbejdet og står til rådighed for eventuelle tvivlsspørgsmål eller problemer, der kan opstå undervejs

2.4 Implementeringsforudsætninger

I forbindelse med implementeringen af indsatsen er der nogle forudsætninger, som skolerne skal have et stort fokus på. Disse forudsætninger er nemlig afgørende for, at indsatsen dels kommer ordentligt i gang, dels forløber på en måde, som skaber de bedste muligheder for at opnå det ønskede udbytte. De tre fokusområder gennemgås nedenfor:

2.4.1 Alle de involverede skal have viden om eller kompetenceudvikling i co-teaching

Co-teaching kræver, at ledelse såvel som personale har et solidt kendskab til både det teoretiske grundlag for arbejdet med co-teaching og for, hvordan man arbejder med co-teaching i praksis.

Gennem denne indsigt skabes en faglig tryghed og et fagligt fællesskab blandt personale og ledelse, som skal være med til at sikre, at man har et fælles sprog og en fælles retning for det tværfaglige samarbejde – både i og uden for klasserummet. I den sammenhæng har ledelsen en central rolle i at formidle ud til resten af organisationen, hvad formålet er med arbejdet, og hvad det indebærer.

2.4.2 Forventningsafstemning skal prioriteres

Et andet fokusområde er forventningsafstemning omkring det tværfaglige samarbejde mellem de to co-teachere. Hvis forventningsafstemningen af eksempelvis rolle- og ansvarsfordelingen i undervisningen ikke er på plads, risikerer der at opstå samarbejdsvanskeligheder. Det er derfor vigtigt, at personalet løbende prioriterer forventningsafstemning og rolleafklaring i den fælles planlægning.

2.4.3 Ledelsen skal engagere sig i udviklingsarbejdet

Endelig er det vigtigt, at ledelsen motiverer og engagerer det pædagogiske personale i arbejdet med co-teaching. Co-teaching stiller store krav til personalet, idet det på mange måder forandrer den traditionelle anvendelse af de pædagogiske resurser. En sådan forandring tager tid, og derfor har ledelsen en opgave i at sørge for, at det pædagogiske personale kontinuerligt oplever arbejdet som meningsfuldt, og hele tiden har oplevelsen af at kunne gå til ledelsen, hvis der opstår behov for det.

3 Indsatsens forandringsteori og forventede resultater

I dette kapitel præsenterer vi en forandringsteori for arbejdet med co-teaching samt de forventede resultater. Hensigten med forandringsteorien er at explicitere, hvordan og hvorfor arbejdet med co-teaching kan føre til de forventede resultater.

Figur 3.1 viser en illustration af forandringsteorien.

Figur 3.1
Forandringsteori

3.1 Forventede resultater

3.1.1 Trin på vejen: Det tværfaglige samarbejde om undervisningen skaber mere variation og bedre muligheder for deltagelse

På kort sigt giver indsatsen co-teacherne mulighed for at anvende deres forskellige fagligheder og kompetencer i samarbejdet om undervisningen. Det betyder dels, at de selv kan udvikle nye pædagogiske og didaktiske kompetencer, dels at de kan gennemføre en undervisning, som er varieret og motiverende.

Indsatsen betyder, at eleverne møder en undervisning med bedre muligheder for støtte, og som i højere grad differentieres med udgangspunkt i deres behov og forudsætninger. Det medfører, at de finder undervisningen mere spændende og motiverende, og at de får bedre muligheder for at deltage. På den baggrund deltager de mere aktivt i undervisningen og arbejder mere fokuseret med opgaverne.

3.1.2 Resultater: Elevernes udbytte af undervisningen øges

I forhold til samarbejdet mellem co-teacherne er det et vigtigt resultat af indsatsen, at specialpædagogiske tilgange og forståelser bliver en integreret del af den fælles praksis. Co-teaching bliver dermed et element i praksisnær kompetenceudvikling.

På elevniveau forventes indsatsen at have følgende resultater:

- Elevernes faglige selvtillid styrkes.
- Elevernes motivation styrkes.
- Elevernes faglige udbytte styrkes.
- Elevernes trivsel styrkes.

Faglig selvtillid skal forstås som elevernes tiltro til egen evne til at lære og mestre nye faglige udfordringer og opgaver. Ofte er den faglige selvtillid tæt forbundet til læringsoplevelser, da elevernes faglige selvtillid vokser i takt med, at de erfarer, at de lykkes med at lære og mestre nyt fagligt stof. Det antages derfor, at når co-teaching styrker elevernes forudsætninger for at deltage i undervisningen, så vil indsatsen også potentielt styrke elevernes faglige selvtillid.

Indre motivation handler grundlæggende om, at eleverne bliver motiveret af indre forhold. Det kunne fx være interesse, nysgerrighed eller glæde ved udfordrende aktiviteter. Modsat kunne ydre motivationsforhold være karakterer eller andres vurderinger og holdninger. Indsatsen bygger på en antagelse om, at eleverne får styrket deres indre motivation gennem bedre deltagelsesmuligheder og ved i det hele taget at møde undervisning og undervisningsformer, som er mere varierede og tilpasset deres forudsætninger og interesser.

Et andet forventet resultat af indsatsen er, at elevernes faglige udbytte vil kunne styrkes i kraft af bedre forudsætninger for at deltage i undervisningen. I den forbindelse forventes der at være en tæt sammenhæng mellem udviklingen i elevernes læring og udviklingen i deres trivsel, motivation og faglige selvtillid, således at disse udviklinger i praksis gensidigt vil påvirke hinanden.

Det forventes endvidere, at indsatsen vil øge elevernes trivsel. Trivsel er et komplekst begreb og rummer mange forståelser og underbegreber, men i denne sammenhæng anvendes det som en grundlæggende forståelse af elevernes fysiske og psykiske velbefindende i skolen. Der er oplagt mange forskellige forhold, der påvirker elevernes trivsel, men antagelsen er her, at elever med faglige og/eller sociale udfordringer vil få styrket deres trivsel, når undervisningen løbende tilpasses deres forudsætninger. Samtidig antages det, at muligheder for variation og differentiering i undervisningen generelt vil styrke trivslen blandt alle elever.

4 Centrale udgivelser om co-teaching

Ovenstående viden stammer fra EVA's gennemgang af følgende centrale danske og internationale udgivelser om co-teaching, hvoraf flere baseres på konkret praksiserfaring:

- Friend. (2017). Co-teaching i praksis - samarbejde om inkluderende læringsfællesskaber. København: Dafolo.
- Hannes et al. (2012). Don't Pull me Out!? Preliminary Findings of a Systematic Review of Qualitative Evidence on Experiences of Pupils with Special Educational Needs in Inclusive Education. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 69(24): 1709-1713.
- Hansen. (2019). Co-teaching. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Højholdt. (2018). Tværprofessionelt samarbejde i teori og praksis. København: Hans Reitzel.
- Jensen. (2021). Klar til co-teaching. København: Dafolo
- King. (2018). Joint Initiation and Joint Feedback: Connecting Collaboration with Pedagogy in Co-teaching. Hacettepe University. *Journal of Education*, 33, 4–15. <https://doi.org/10.16986/HUJE.2018038793>
- Murawski. & Lochner. (2011). Observing Co-Teaching: What to Ask For, Look For, and Listen For. *Intervention in School & Clinic*, 46(3), 174–183. <https://doi.org/10.1177/1053451210378165>
- Murdock., Finneran. & Theve. (2015). Co-Teaching to Reach Every Learner. *Educational Leadership*, 73(4), 42–47.
- NSW Department of Education. (2022). Co-teaching literature review. https://education.nsw.gov.au/content/dam/main-education/en/home/teaching-and-learning/school-learning-environments-and-change/future-focused-learning-and-teaching/Co_teaching_handbook_2nd_edition.pdf. (downloadet d. 21. januar 2022).
- Rexroat-Frazier. & Chamberlin. (2019). Best practices in co-teaching mathematics with special needs students. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 19(3), 173–183. <https://doi.org/10.1111/1471-3802.12439>

Co-teaching

© 2024 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Essensen

ISBN (www) 978-87-7182-721-7

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk